

УДК 338.488.2:640.43:355.01

Алла Левчукмагістр спеціальності «Готельно-ресторанна справа»
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

ВІЙНА ТА РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС: МОЖЛИВОСТІ ВИЖИВАННЯ

24 лютого 2022 року для України та її народу стала датою, котра розділила життя людей на «До» та «Після». Уся величезна країна прокинулася від страшних подій, що трапилися на світанку, від бомб, які сипалися, наче злива, на мирні міста сходу і заходу, півночі і півдня! Ми прокинулися і зрозуміли, що можемо втратити все: свободу, яку здобували тисячоліттями наші предки; своє життя та життя наших рідних і друзів; бізнес, котрий будували десятиліттями, вкладали в нього душу і величезні капітали. Але разом з тим ми зрозуміли головне, що за усе це варто боротися. І ми стали на захист своєї Батьківщини, своїх людей, своїх життів, свого бізнесу. Стали стіною за справедливість, стали хто як міг, кожен за свої переконання: твердо і непорушно.

З першим тижнем війни в Україні зупинилась робота 80% закладів харчування, про це свідчать дані сервісу автоматизації закладів Poster (налічує 5000 закладів) [1]. Вторгнення вбило бізнес у звичному розумінні, зізнаються ресторатори. Ті, хто залишився або зміг відновити роботу, опинилися у новій реальності. Змінилися меню і ціни, клієнти та їх уподобання. Попри це, багато кухонь ресторанів продовжували працювати з перших днів війни. Але – не для гостей. Десятки ресторанів почали волонтерити і годувати армію, лікарні та переселенців, об'єднавшись у межу ініціативи «Смачна варта», щодня годуючи 15 000 людей, завдяки запасам продуктів та своїм заощадженням. Згодом продуктами та грошима почали допомагати усі хто мав таку можливість, зокрема іноземні фонди. Наразі велику частину продуктів забезпечує організація World Central Kitchen [2].

Та з приходом усвідомлення того, що війна може затягнутися надовго, а ресторанний бізнес повинен працювати заради економічного зростання України та й в цілому, як засіб існування суспільства, вже через два місяці відкривається 54% усіх ресторанів та кав'ярень. Їхня виручка впала пропорційно (на 55% від довоєного рівня) і відновлюється такими ж темпами.

За даними статистики Joinposter.com, ситуація краща на заході країни, принаймні, у туристичних місцях можна побачити черги до закладів (рис. 1).

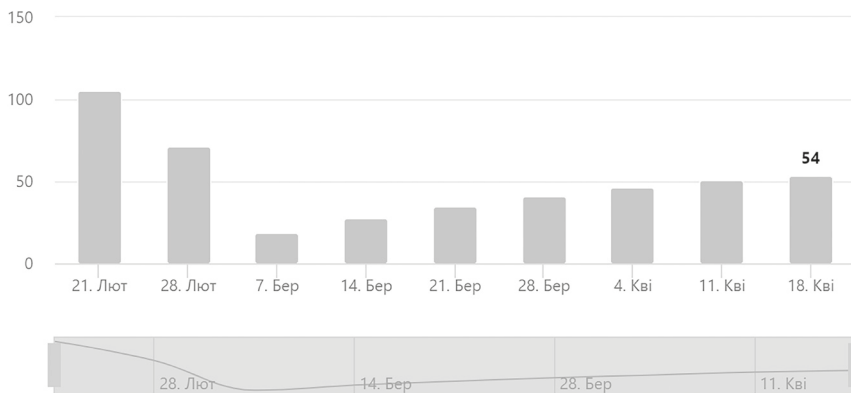

Рис. 1. Аналітичні дані працюючих заклади громадського харчування України з 21.02.2022 по 18.04.2022 рр. [3]

Заклади харчування у Києві відкриті приблизно на 40%, і звичною роботою це важко назвати. Заклади працюють скорочено у зв'язку з комендантською годиною, а отримують – близько 30–50% свого доходу. У цих умовах непогано тримаються три категорії: невеликі київські кав'ярні, пекарні та преміум-ресторани. Відомі столичні заклади – також під ударом. У мережі кав'ярень Idealist Coffee падіння доходу до рівня 20%, у мережі ресторанів Musafir – мінус 40–70% в залежності від закладу [2].

Війна вдарила по ключовій ланці бізнесу: постачанню продуктів. Ресторатори заявляють про серйозні перебої у логістиці та нестачі певних продуктів, складно знайти спеції, томатну пасту, алкоголь та імпорتنі товари. Деякі постачальники та фабрики взагалі припинили

роботу, через це меню закладів скоротилося: тепер у ньому переважають більш прості страви. На фоні стресу виріс попит на калорійну їжу, солодощі та випічку.

Погіршення фінансового становища змушують заклади шукати нові, більш доступні формати. Говорити про те, як буде виглядати бізнес далі, – зарано, погоджуються учасники ринку. Ресторатори зайняли вичікувальну позицію. Як вважають аналітики, у кризі бізнес може протриматися три місяці, перш ніж власник вирішить його закрити. Попри відсутність прибутків та гостей, працювати важливо, кажуть ресторатори, адже, ті, хто працюють зараз, роблять спробу побудувати нове життя. Відкриватися важливо, це символ повернення життя, вважає ресторатор Трахачов [2].

Отже, якщо проаналізувати думки фахівців ресторанного бізнесу, аналітиків та статистичних даних, то працювати у війну важливо як ніколи, і не тільки з точки зору економічної, а й для психологічної складової держави та людини. Адже, роблячи щось ми прискорюємо нашу перемогу та повернення до звичного життя.

Ключові слова: війна, ресторанний бізнес, аналітика, криза.

Список використаних джерел

1. Економічний фронт України [Електронний ресурс] – URL: <https://opendatabot.ua/war/>.
2. Війна «вбила» ресторанний бізнес Києва. Як змінилися і виживають заклади. [Електронний ресурс] – URL: <https://biz.liga.net/ua/ekonomika/prodovolstvie/article/bolshe-sladkogo-kalloriynogo-i-klientov-mujchin-kak-menyayutsya-restorany-chtoby-vyjti>.
3. Аналітика [Електронний ресурс]: – URL <https://joinposter.com/ua/tour-analytics>.